

жертви, утворювану різними чинниками, зокрема резонансними масмедіа з інтерпретаційними та реінтерпретаційними процесами. У просторі медіадискурсу терміни звучать по-різному: одні зберігають свій статус, інші – детермінологізуються, треті – перетворюються на медіаконцепти. Окрім трансформації мовних одиниць інших інституційних дискурсів, медіадискурс здатний створювати власні медіаконцепти.

1. Царьова І. В. Сучасний український юридичний текст: лексико-дериваційна структура. Дніпро: Ліра, 2020. 446 с.

2. Царьова І.В. Лінгвопрагматичний аспект юридичного дискурсу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 9. С. 125–131.

3. Kent Asp. Måktiga massmedier: Studier i politisk opinionsbildning. Powerful mass media: studies in political opinion-formation. Stockholm : Akademilitteratur. 1986. 105 p.

Тамара ЯРОШЕВСЬКА

професор кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна),
доктор юридичних наук

ШЛЯХИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ НОРМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Забезпечення прав та свобод людини є найважливішим питанням внутрішньої й зовнішньої політики більшості країн світу, а практична реалізація цих прав є тим критерієм, за яким оцінюється рівень демократичного розвитку і будь-якої держави, і суспільства загалом. Адже процес суспільної діяльності людини значною мірою залежить від обсягу прав і свобод, які визначають її характер життєдіяльності, соціальні можливості, систему зв'язків людей у суспільстві. Тому проблема прав людини завжди була предметом політичної боротьби за володіння цими правами, розширення їх сфери та визначення становища людини у суспільстві. Саме боротьба за права людини ставала каталізатором масштабних змін у суспільно-політичному житті більшості країн світу, вела до нового осмислення ролі людини в її відносинах з іншими людьми, суспільством і державою [1, с. 84].

Нині стрімкі процеси глобалізації в міжнародному просторі сприяють все більшій співпраці між країнами усього світу для вдосконалення своїх правових систем та підвищення ролі людини у правовому полі. Ці суттєві зміни не можуть залишитися поза увагою будь-якої правової держави, яка

сприяє поліпшенню й розширенню основоположних прав людини й громадянина та сповідує демократичні погляди. Беручи до уваги те, що Україна взяла курс на інтеграцію в Європейський Союз, міжнародні принципи щодо основоположних прав та свобод людини й громадянина мають ґрунтовний зміст для розбудови успішної правової, соціальної, демократичної держави, для якої людина є центральною постаттю у будь-якій сфері розвитку країни. Тому дуже важливим питанням постає імплементація міжнародно-правових та європейських норм у законодавство України, проте водночас зі збереженням традицій і звичаїв українського народу. Ефективна інтеграція міжнародних та європейських норм у сфері захисту прав людини залежить від рівня розвитку правових інститутів демократії, стану економіки, правотворчої атмосфери всередині держави, рівня правового виховання і культури населення.

Так, визначаючи основоположні права і свободи людини невідчужуваними й непорушними, Конституція України [2] гарантує свободу і недоторканність конституційних прав та свобод і забороняє їх скасування. Конституція України наводить вичерпний перелік підстав обмеження гарантованих прав і свобод, які регламентовані статтею 64 Конституцією України. Варто також зауважити, що національні суди відіграють свою величезну роль щодо функціонування міжнародних та європейських норм на загальнонаціональному рівні. Активне застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [3] та рішень Європейського суду з прав людини національними судами у своїй практиці сприяє тісній співпраці внутрішньодержавного права з міжнародним та європейським правом. Застосовуючи міжнародні та європейські норми з прав людини, суди України тим самим виконують важливу, ключову роль з втілення їх у життя людей.

Таким чином, можна спостерігати, як перебудовується уся правова система України: права та свободи людини та громадянина визнані неодмінними засадами нового конституційного ладу. Держава Україна не повинна втручатися у використання людиною своїх прав, а повинна забезпечувати всебічну охорону наданих прав через відповідні конституційно-правові механізми. Згідно зі ст. 3 Конституції України держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Вона створює умови реалізації основоположних прав і свобод, надає індивіду можливість бути самостійним суб'єктом суспільного життя.

Таким чином, держава Україна повинна створювати реальні механізми реалізації прав і свобод людини та громадянина; підвищувати авторитет органів влади серед суспільства, а не дискредитувати їх; впроваджувати лише ті міжнародні та європейські норми, які б відповідали національним інтересам України; знаходити ефективні засоби функціонування імплементованих норм. Держава Україна повинна прагнути до повного правового регулювання всіх сфер суспільного життя та до утвердження основних прав і свобод людини та громадянина як фундаментального складника для розвитку правової держави,

за якого українці змогли б знаходити реалізацію своїх прав у межах національної правової системи [4, с. 203].

Отже, відображаючи сутність і дух Загальної декларації прав людини [5], ст. 3 Конституція України встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Але цілком очевидно, що для побудови демократичного суспільства та утвердження правової держави недостатньо лише задекларувати дотримання прав і свобод людини та громадянина. Політико-правові реалії сьогодення переконують у необхідності створення дієвих юридичних механізмів, які дозволять окремим особам, різним соціальним групам, громадянському суспільству загалом повною мірою реалізовувати свої конституційні права і свободи. Потрібно здійснювати усі можливі нормативно-правові та організаційно-правові заходи щодо створення належних умов для реалізації громадянами їхніх прав і свобод, визначених у Конституції України [1, с. 89]. Проте це дає можливість стверджувати, що подальший розвиток визначених конституційних прав і свобод людини є можливим в Україні, але тільки разом зі створенням ефективних механізмів їх реалізації.

Вважаємо, що наразі переважна більшість порушень прав людини в Україні відбувається, через відсутність серйозних стримувальних та контрольних механізмів у владі та законодавчому незабезпеченні фундаментальних прав і свобод. Тому необхідно, всупереч усіх труднощів, негайно розпочати реформи для захисту прав людини та основоположних свобод, зокрема, здійснити наступні кроки.

По-перше, завершити в Україні судову реформу, забезпечуючи незалежність та відповідальність суддів, а також виконання державою судових рішень.

По-друге, у сфері свободи вираження поглядів необхідні такі дії: створити на підставі закону громадське телебачення та радіомовлення з гарантіями незалежності редакційної політики відповідно до міжнародних норм; законом заборонити створення державних ЗМІ та визначити процедуру роздержавлення усіх державних ЗМІ шляхом їх приватизації колективами, продажу або ліквідації.

По-третє, у сфері соціально-економічних правовідносин необхідно: здійснити поділ соціальних виплат на ті, що визначені як реалізація соціально-економічних прав та ті, що є наслідком зайняття певних посад чи отримання певних привілеїв; законодавчо визначити, що соціальні виплати, котрі визначаються залежно від зайнятої посади чи отриманого привілею, можуть обмежуватися залежно від економічної ситуації в країні; заборонити скорочувати чи не забезпечувати фінансування витрат, що спрямовуються на реалізацію соціально-економічних прав громадян; здійснити акцент соціальної політики на адресну допомогу тим, хто її потребує.

По-четверте, у сфері трудових правовідносин необхідно: ухвалити новий Трудовий кодекс, концепція якого не повинна передбачати пріоритет інтересів роботодавця перед інтересами робітників; змінити практику приватизації підприємств без безпосередньої участі працівників у процесі приватизації та без участі працівників у суттєвій частці майна; забезпечити рівні права усіх профспілок у системі контролю за діяльністю адміністрації підприємств, у розробці та прийнятті колективних договорів.

По-п'яте, особлива увага до цих правовідносин зумовлена міжнародними зобов'язаннями України, зокрема підписанням Угоди про асоціацію [6]. Удосконалення законодавства України, його відповідність загальноприйнятим міжнародним та європейським нормам щодо захисту прав людини є однією з основних умов інтеграції нашої держави в Європейський Союз як рівноправного суб'єкта.

1. Ярошевська Т.В. Становлення та розвиток прав людини в Україні і в окремих іноземних країнах. *Право України*. 2010. № 11. С. 84–89.

2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

4. Іван Конєв. Інтеграція міжнародних стандартів із захисту прав людини в національну правову систему України. *Підприємство, господарство і право*. 2020. №10. С. 199–204.

5. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.

6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.